

Wenn jemand eine Reise tut:

Fagbygg nytt - Vinturen 94/95

Ja, det begynte nå på våren – et seriøst tilbud om et fellesopplegg til en reise gjennom de tidligere Keiserrikene Øst-errike-Ungarn.

✎ LAGE SØGAARD

Ungarn lokket meg mest – hvordan har utviklingen artet seg videre siden jeg var der i juni 1987? Dengang styrt av en regjering av kommunister, men som også da førte en meget liberal politikk ovenfor sine egne og særlig overfor oss utenlandsturister.

Vanligvis skriver jeg aldri noe om politiske betraktninger av noe slag, men det er alltid noe spennende med disse Østblokklandene – bl.a hvor langt er de kommet med sine perestrojkaer som Garbatsjov i sin tid utløste?

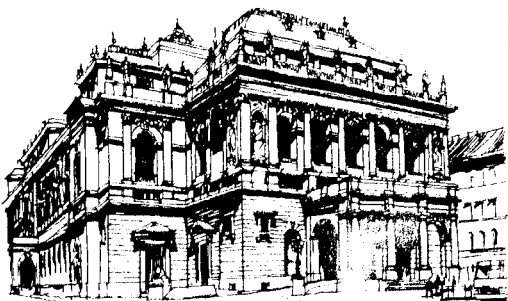
Bil eller buss?

Nå har jeg høstet endel erfaringer fra de Baltiske stater, Estland, Latvia og Litauen. Deretter Russland, Hviterussland, Ukraina, Polen og Øst-Tyskland, alle med sine særpreg. Hittil har jeg besøkt disse landene med egen bil 7 ganger, nå tilsist med et reisefølge på et nokså voksent plan. Den siste av den mest behagelige med lokale guider og ousser med flere komfortabiliteter, bl.a WC.

Med egen bil må en ta flere hensyn. Promillefri hver morgen. Parkering under stadig overoppsyn. Nattparkering – oestikkelser av hotellbetjeneringer for oppsyn av bilen hele natten.

Buda og Pest

Nå over til Budapest – delt på midten av den store floden Donau med sine flyt av lektere fram og tilbake til Svarteha-

Operaen i Budapest

vet. En mengde broer forbinder denne byen med de store bydelene Buda og Pest på hver sin side av floden. Den eldste og vakreste broen kalles «Lenkebroen», med et lyshav om kvelden og natten.

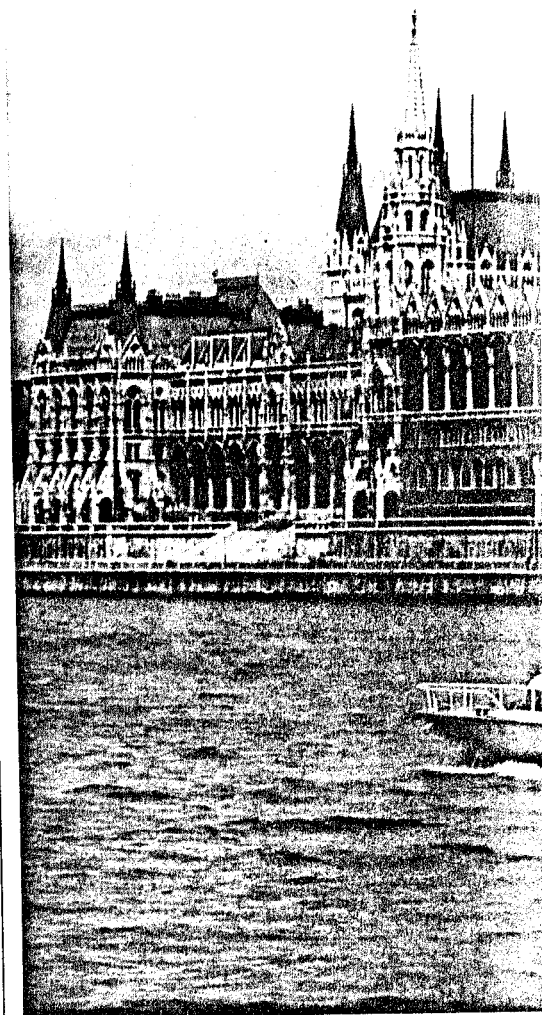
På Budasiden ligger «Citadel» som en Holmenkollen over byen, bare mye nærmere, og på denne høyden, en gigantisk «Frihetsgudinne» som skuer ut over sitt kjære Budapest. Da jeg besøkte denne byen i 1987, var det også en enorm statue av en sovjetisk soldat som skulle markere «befrielsen» av Budapest i 1944. Denne statue fjernet Budapesterne ganske raskt i 1991. Ungarerne har løst denne fjernelse av statuer på sin egen originale måte. De har tatt ned samtlige sovjetiske statuer som har prydet broer, torver, utsiktspunkter, i og utenfor statlige og kommunale bygninger og eiendommer. Alle disse statuene av Staliner, Leniner og Karl Marxer er nå tatt vare på og plassert på en skjermet tomt, for at de ikke skal knuses, eller til et vern til ettertiden når det verste raseriet har gått over. Se bare på Narva i Estland, hvor jeg også var en tur i sommer (med skipet Estonia) med en overvekt av russere på ca 90%, der var de to siste Leninstatuene revet, knust og jevnet med jorden. De sto der ifjor.

Det store slottet på Borghøyden rager over fra Budasiden og forteller om seg selv at her var all makt samlet – i sin tid.

Hva med den store kirken som er kledd i gull? Jeg er ikke den ivrigste til å besøke kirker og borger, men noe må jeg ha med meg – og dette er ikke bare et «noe». Når en står på en av disse høydene en sensommerkveld, med et blikk over byen med alle sine gotiske kirkespir, og minareter tett inntil seg, samt den opplyste Pest på den andre siden med sine Teatre, Opera, forretnings- og glesgater av alle slag, og like under speil-Donau seg i all denne lysverden, da spør man seg selv, er dette verdens vakreste by?

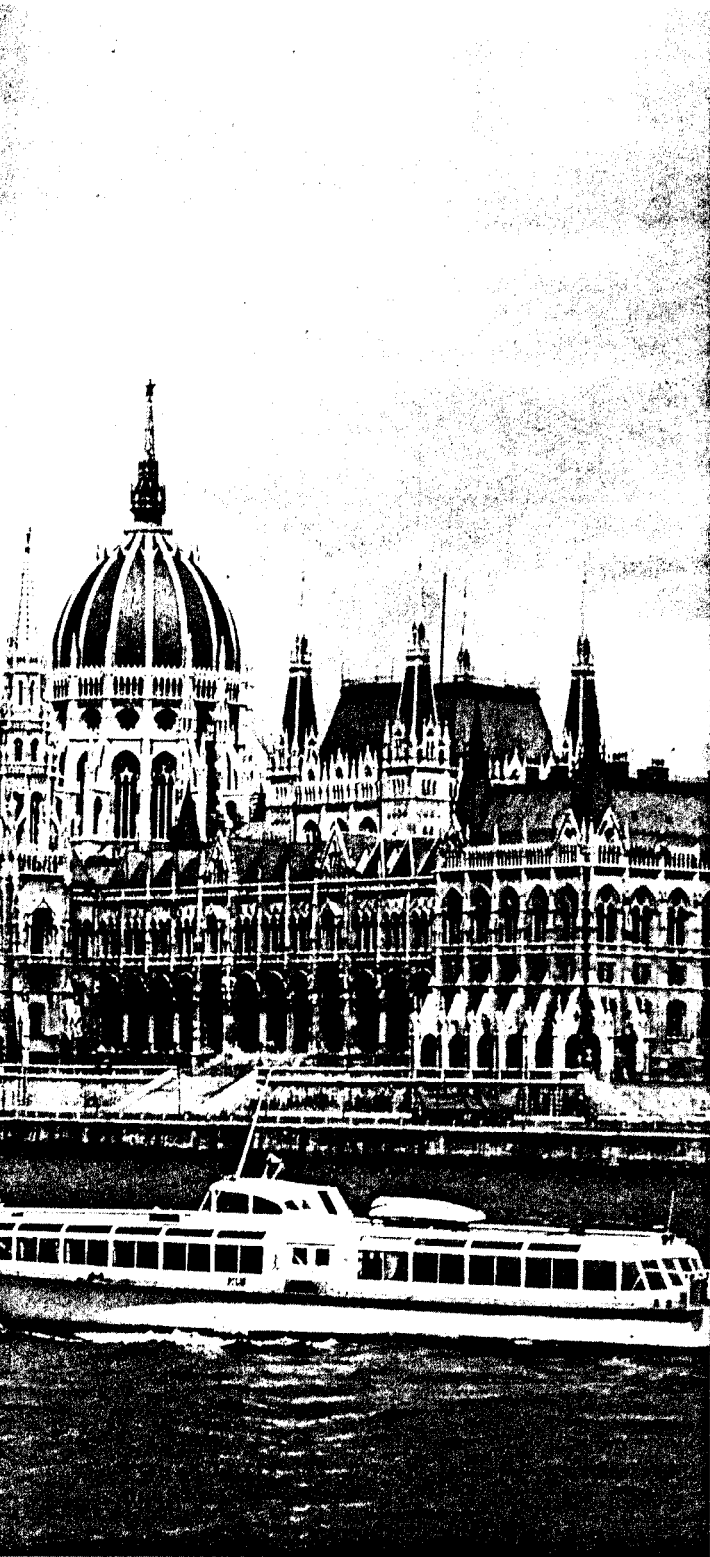
Går Ungarerne nye veier

Ex-kommunistene vant valget i Ungarn nylig. Ungarerne ga nasjonalistene et solid spark i baken og håper at nysosialistene kan gi dem økt levestandard. Det er sikkert

ikke en tillitserklæring til disse nysosialistene, men heller et sterkt uttrykk for mistillit til høyresiden, tror jeg. Det sies at den nyvalgte Ungarske ex-kommunistiske finansminister er mer høyreorientert enn vår egen Per Kristian

Østerrike-Ungarn

Over: Undertegnede foran Lenkebroen, sent en oktoberkveld.

T.v. Parlamentsbygningen i Budapest. Verdens nest største, kun Londons er større, men Budapests er vakrere. Parlamentsbygningen ligger på Pest-siden skrått overfor husbåhotellet.

lommeboka rekker litt lenger enn på Karl Johan og Lillestrøm. Den store Margareta-øya midt i Donau er et besøk verdt, med sine bad, restauranter og parker med sjeldne planter og «naturlige» akvariumer. Det finnes også over 100 helsebringende bad med svovelholdig vann, som skal ha en helsebringende virkning på våre giktiske norske kropp.

Jeg må også skryte av maten, billig og godt. Det franske kjøkken rekker ikke disse gulasjkongene opp til nederste skjorteknappen engang – det er min dom, og jeg har greie på mat og på god vin. Jeg skulle gjerne skrive

noen epistler fra turen gjennom Østerrike, men på grunn av plasshensyn får jeg stå det over. Kanskje dere får en bedre informasjon om dere går til nærmeste reisebyrå?

Husk reiseforsikringen!

Det er en ting som jeg vil foreslå til alle. Ordne med skjema E111 fra ditt lokale Trygdekontor, reiseforsikring fra et seriøst forsikringsselskap, Gjensidige eller Vesta anbefales, og naturligvis medlemskapet i Norsk Luftambulans, som det aller viktigste.

I Klagenfurt i Østerrike ble en av mine mannlige venner i reiseselskapet syk og ble lagt inn på et hospital i denne byen. Forsikringsselskapet ble kontaktet av hans kone, men skjemaet E111 gjaldt ikke for Østerrike? Les nøye på de små skriftene før du langer i vei på tur. Det ble stilt krav om at det skulle betales Nkr 2.300,- pr døgn forskuddsvis? Så ringte hun til Stiftelsen Norsk Luftambulans, de overtok alt, absolutt alt ansvar – såvel finansielle som private familiære underrettelser. Når familien i Norge skulle underrettes om innleggelsen, så oppsto det en bagatell med bytting av fornavn. Luftambulansen ringte familien, og fortalte forsiktig til sønnen i huset at hans far lå på hospital i Klagenfurt, da kom et spontant utbrudd: «Nei, det gjør han ikke, han driver nå i haven og arbeider han». (Luftambulansen traff sønnesønnen.) Etter fire dager ble den syke hentet av Luftambulansen og ført fra Klagenfurt til Oslo.

Derfor ber og forlanger jeg: Samtlige skal «ofre» disse 170,- kronene i året for et medlemskap, i tilfelle det skulle skje noe når du er ute på reiser, og hjemme også.

Foss, dersom han da blir valgt til ny finansminister i en ny borgerlig regjering.

Gulasjkonger

Shopping i denne storbyen er ennå noe billigere enn hos oss – så innholdet i